DIREKT AKTION

RADIKAL SYNDIKALISTISK UNGDOMSTIDNING

nr. 1 2008 ☆ #53 ☆ 30:-

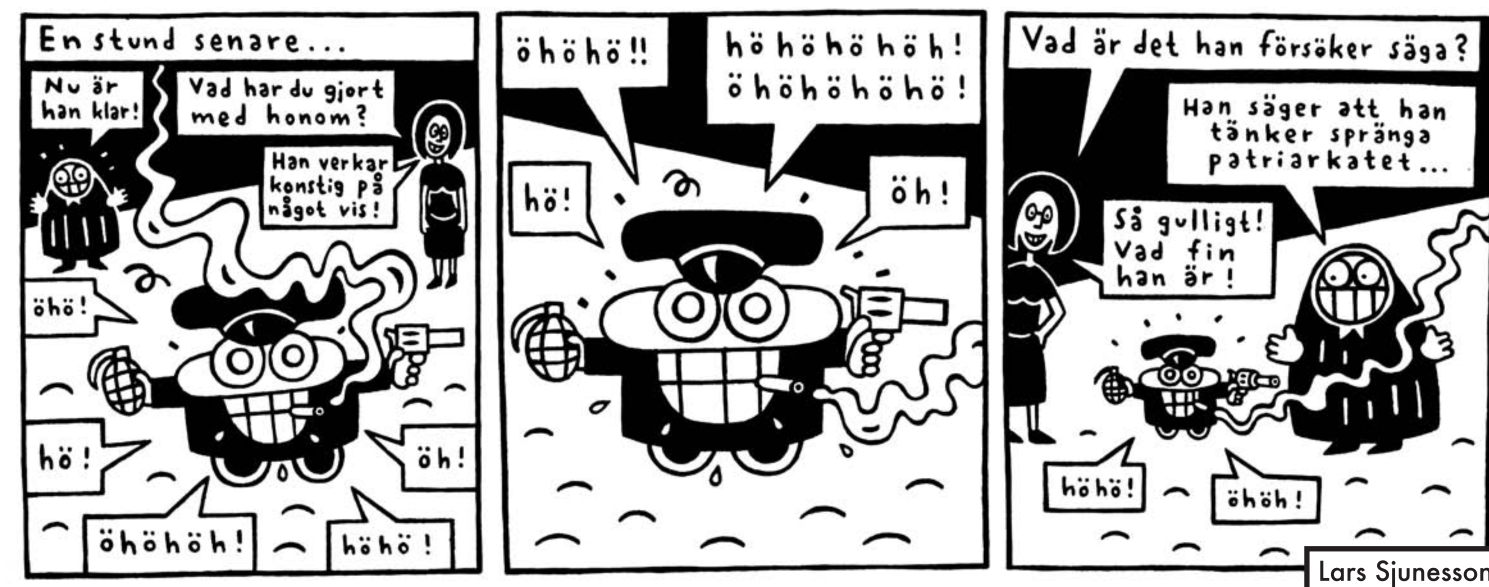
kvinnokamp

DIREKT AKTION MÖTER

motkraft

#53

Innehåll:

DIREKT AKTION

Direkt Aktion ges ut av kulturföreningen Direkt Aktion och är Syndikalistiska Ungdomsförbundets utåtriktade organ. Tidningen kommer ut med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare: Axel Gagge

Redaktionen: Axel Gagge, Hugo Wijkström, Gustav Ingman, Rickard Skoog

Layout: Rickard Skoog

ISSN: 1403-281X

Organisationsnummer: 885001-9087

Direkt Aktion
Box 6507
113 83 Stockholm

www.direktaktion.se
direktaktion@suf.cc

Att prenumerera på Direkt Aktion kostar 120kr för fem nummer och stödprenumeration kostar 200kr

Direkt Aktion söker skribenter, illustratörer och fotografer. Är du intresserad av att medverka så kontakta redaktionen på direktaktion@suf.cc

På vår lilla redaktion är vi fyra killar, men inte en enda tjej. Redan från början var förutsättningarna för att göra ett ordentligt temanummer om kvinnokamp skrala. Men vi bestämde oss ändå för att försöka och vi tror att vi har lyckats rätt så bra. Som ni kan se har vi inte skrivit mycket av materialet själva, istället har vi fler gästskribenter än tidigare nummer och majoriteten av skribenterna är kvinnor. Det känns rätt viktigt för numrets trovärdighet.

Vi ville inte fastna i samma perspektiv som en mängd andra tidningar redan har. Därför har vi inte lagt något större fokus vid genusteori, queerfeminism m.m. Inte för att sådant är ointressant, utan för att andra redan skriver om det bättre än vad vi någonsin kommer att göra. Vi vill istället skildra kvinnokampen som en nödvändig del av klasskampen, men utan att blunda för de motsättningar som faktiskt finns mellan män och kvinnor. Vi hoppas att det för många kan bli en grund för en vidare teoretisk förståelse för feminismen och de frågor som med nödvändighet omgärdar den.

Som vanligt är artiklarna en blandning av historiska reportage, längre teoretiska texter, essäer, serier, recensioner och annat nyttigt. Och oavsett hur påläst man är på ämnet hoppas vi att alla kan hitta någonting som de tycker är intressant. Som du antagligen har obeserverat har priset höjts med en tia, så tidningnen kostar numera 30kr. I gengäld har kvalitén på tidningen blivit avsevärt mycket bättre, och den utveckingen tänker vi hålla fast vid.
Låt numret inspirera till vidare handling!
Kämpa och lär!

Redaktionen
Mars 2008

tack till:
Kvinnopolitisk forum, Agnes M. Larsson, Jonna Nyman, Kim, Viktor Lund och Matilda för era artiklar.
Lars Sjunesson för Åke Jävel.
Ett extra tack till Johan Lund för all hjälp.
...och alla andra som bidragit på något sätt till arbetet.

Feminismen är en del av klasskampen

Den 8 mars är det återigen dags för internationella kvinnodagen. Varje år ställer vi oss frågan: Hur långt har vi kommit sedan sist? Vi tittar tillbaka på det gångna året, summerar bakslagen och framstegen och hoppas att vi ska hamna på plus. I år ansåg vi att det behövdes något mer, en bakgrund och analys till varför vi inte har kommit längre och varför vi ändå inte kommer att backa.

Varje dag läser vi i tidningarna om alliansens nya förslag. Det är sänkt a-kassa, vårdnadsbidrag, ordningsbetyg och pigavdrag. Det är stora dramatiska utspel från regeringen som skapar lika dramatiska utspel från vänstern. Vi vet att det är dåliga förslag och vi vet att vi behöver stoppa dem, men alltför ofta missar vi hur de olika frågorna påverkar möjligheten att driva igenom andra förslag. Utan den analysen finns risken att vi återigen hamnar i en situation där vi ser de olika frågorna skilda från varandra utan inbördes samband. En feministisk och/eller vänsterrörelse som inte ser hur saker hänger ihop kan aldrig lyckas.

Grupper ställs mot varandra

Högern är tyvärr smartare än så, och spelar mer än gärna ut grupper mot varandra. Vi kan därför idag se hur pensionärer fås att tro att deras välbefinnande hänger på att vi stänger gränserna, hur olika förbund inom LO tror att de behöver slåss mot varandra för att få en så stor del av kakan som möjligt. Göran Hägglund kan på allvar stå och prata om ”vanligt folk” som vinnare när socialförsäkringssystemet försämras. Vanligt folk är då de som inte behöver hjälp ifrån nämnda system. Fackförbund nekar hjälp åt papperslösa på grund av att de är rädda för att lönerna skall dumpas. Det senare har vi sett exempel på tidigare i historien då männens fackföreningar ställde sig emot kvinnors inträde på arbetsmarknaden av rädsla för samma lönedumpning. Att solidariskt kämpa med kvinnorna för att de skulle få samma löner övervägde inte männen, för det ju var bekvämt för dem att deras fruar fortfarande hade hela dagen på sig för att städa hemmet och serva dem. Det obetalda arbetet i hemmet var, och är, kvinnans historiska lott.

> ” I de välbärgade hemmen träder klasskonflikten och etnicitetskonflikten in och sopar könskonflikten under mattan

Frågorna hänger ihop

Vi ska ta upp en del av de frågorna och ett par andra ur ett feministiskt klasskampsperspektiv och försöka ge en bakgrund till dagens situation.

De frågorna som varit aktuella för oss är framförallt pigavdraget, vårdnadsbidraget, skolpolitiken, privatiseringen av allmännyttan, våldtäktsdomarna under hösten och papperslösas fackliga kamp. För oss är det inte konstigt att arbeta med alla de här frågorna parallellt därför att vi inte tycker att de kan skiljas från varandra.

Så skapas en ny marknad i hemmen

Genom att bl.a. försämra möjligheterna till utbildning cementeras vissa områden som låglöneområden. Det blir omöjligt att flytta på en privatiserad, avreglerad bostadsmarknad. I andra änden av staden ligger de rikemansghetton dit folk åker och jobbar i andras hem. Regeringen använder genom pigavdraget våra skattepengar för att bejaka kapitalismens inneboende logik att ständigt skapa nya marknader, den här gången i hemmet.

I de välbärgade hemmen träder klasskonflikten och etnicitetskonflikten in och sopar könskonflikten under mattan. En kvinna ersätter en annan, mannen går fri och könskonflikten består ändå. Och hos pigan städar bara hon själv för hennes lön räcker inte till att anställa någon annan, hennes ”vardagspussel” är tydligen inte aktuellt att lösa.

> ” Arbetarklassen kan aldrig flytta fram sina positioner ordentligt om man glömmer de delar av klassen som står längre ner på trappan.

Så skapas nya, billigare, arbetare

Under politikerveckan i Almedalen 2007 var politiker och bemanningsföretagsledare överens om att det var svårt att hitta folk till de nya pigjobben. En lösning som de kunde tänka sig var att korta SFI-utbildningen för att ”man lär sig ju ändå bättre svenska på jobbet”. Och vem passar väl bättre för att ta dessa jobb än en nyligen invandrad kvinna som inte kan språket och inte har några andra möjligheter på den rasistiska arbetsmarknaden?

En konkurrenskraftig kapitalism kräver en arbetskraftreserv, ju mer desperat desto bättre, oavsett om den består av kvinnor eller invandrare. Och den livnär sig också på en splittrad arbetarklass där alliansens cyniska motto är att hungriga vargar jagar bäst.

Kvinnor blir mer beroende

Allt för få bostäder i allmännyttan, kraftigt minskat nybyggande och privatiseringsvågen som breder ut sig, gör att det i stort sett är omöjligt att få tag på en bostad snabbt. Detta slår extra hårt mot kvinnor, eftersom det gör det svårare att flytta ifrån en man som slår henne, eller om hon bara tröttnat på att alltid ta hand om disken. Vårdnadsbidraget ger den sista dödsstöten för att trycka tillbaka kvinnor till hemmet. Efter år av kamp för att frigöra kvinnor från hemmet, kan man nu vara hemma för 3000 kr i månaden. Man kan fråga sig hur länge man klarar sig på det, ensamstående mamma eller inte? Men då kan en riktig karl med hög lön betala för resten och kvinnan hamnar återigen i ett ekonomiskt beroende till mannen, något som vi feminister alltid har kämpat emot. För många kvinnor kommer vårdnadsbidraget att vara den enda inkomst de har möjlighet till eftersom de inte kommer in på den rasistiska arbetsmarknaden. Men vårdnadsbidraget gör då bara att kvinnorna hamnar allt längre bort från arbetsmarknaden vilket gör det ännu svårare att lämna hemmet och mannen.

Vi ser i både pigavdraget och vårdnadsbidraget hur högern får flera olika förtryck att samverka och dessutom har mage att kalla dessa individuella lösningar på överklassens ovilja till att betala skatt för pigorna de har i hemmet, eller ha barnen på dagis, för en jämställdhetspolitik.

SL spelar på vår rädsla

Höstens uppmärksamhet kring den orättvisa behandlingen av våldtäktsoffer i rättsväsendet har fört upp frågan om kvinnors trygghet på dagordningen. Så pass att SL (Stockholms Lokaltrafik) kallar sina övervakningskameror för ”trygghetskameror”. Här ser vi hur kvinnors rädsla och den faktiska faran för kvinnor med att vara ute själva används för att legitimera den ökade kontrollen över oss alla. För oss som klasskampsfeminister kan inte ökad övervakning och kontroll vara en lösning på problemet med mäns våld mot kvinnor.

Bromsade från två håll

Alla de kollektiva lösningar som vi har idag, t.ex. dagis och starka kvinnojourer, har som gemensam nämnare att de alla är ett resultat av en politisk kamp. Något som högern i namn av jämställdheten slår sönder och därmed för de tillbaka kvinnors vardagsproblem till en individuell nivå. Den kamp som kvinnor fört för att uppnå kollektiva lösningar har inte bara förts mot högern, utan många gånger även inåt mot den egna arbetarrörelsens män. På samma sätt som högern har försökt bromsa varje reform som syftat till att lämna över makt har männen gjort detsamma när det gäller kvinnors möjligheter till självbestämmande. Kvinnor har trots det stått bakom och solidariserat sig med männens kamper eftersom de, med rätta, har sett de kamperna som sina egna.

Solidaritet – men bara åt ett håll

Ett talande exempel på det, från 1899, är en bokbinderikonflikt i Stockholm, där kvinnor spelade en ledande roll. Arbetarna, varav hälften kvinnor, gick i strejk för högre lön. Arbetsköparen gick då med på att höja kvinnornas löner men inte männens. Kvinnorna gick inte med på det budet, utan strejkade tills männen också fick högre löner. Tyvärr visade inte männen samma insikt när det kom till det motsatta läget. En sådan situation var när regeringen i början av 1900-talet ville förbjuda kvinnors nattarbetare. De som drabbades var t.ex. kvinnliga bokbindare, sömmerskor och typografer. Då reste kvinnorna i bl.a. Socialdemokraterna och LO krav på att man skulle ta strid för kvinnornas rätt att arbeta på lika villkor som männen. Männen i arbetarrörelsen beskyllde då kvinnorna för att gå högerns ärenden. Resultatet blev att kvinnor inte längre fick anställning i dessa, lite bättre betalda, yrken och yrkesskolorna stod inte längre öppna för kvinnor. Förbudet mot kvinnors nattarbete gällde förstås inte i de lägre betalda jobb som kvinnorna då blev hänvisade till. Lagen togs bort först 1962. Trots arbetarrörelsen och LO:s tidiga läpparnas bekännelse om lika lön togs kvinnolönerna bort ur kollektivavtalen först 1967.

> ”Vi kan bara vinna om vi ser hur saker hänger ihop och jobbar tillsammans

Kapitalet är könsneutralt

För att förstå varför männen gått kapitalets ärenden så måste man förstå patriarkatets logik: Att män tjänar på kvinnors underordning, dels genom arbetsdelningen mellan män och kvinnor, men också genom kvinnors stora del av det obetalda hemarbetet och det sexuella våld och hot om våld som kvinnor utsätts för. Trots detta vill vi ändå hävda att män också förlorar på att inte solidarisera sig med kvinnor. Arbetarklassen kan aldrig flytta fram sina positioner ordentligt om man glömmer de delar av klassen som står längre ner på trappan. Kapitalet vill ha mesta möjliga arbete utfört för minsta möjliga summa pengar, detta underlättas av att en vit, manlig eurocentrerad arbetarrörelse inte solidariserar sig med t.ex. kvinnor och papperslösa. Kapitalet är i sig självt könsneutralt. Det spelar ingen roll om det är en kvinna, man eller papperslös som utför arbetet så länge någon blir exploaterad. Däremot drar kapitalet nytta av de strukturer som redan finns för att därigenom legitimera exploateringen, splittra oss och samtidigt göra vissa former av kamper illegitima.

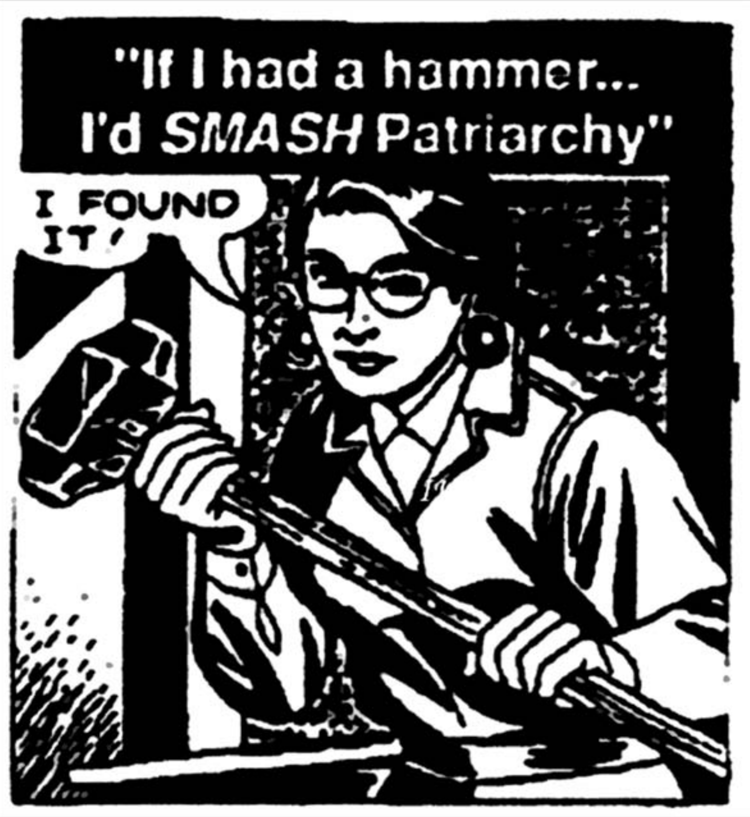
Det personliga är politiskt

En av de främsta parollerna för 70-talets kvinnorörelse var att det personliga är politiskt. Parollen förde upp många ”nya” frågor på dagordningen. Kvinnors personliga erfarenheter lyftes upp på en kollektiv nivå och gjorde det möjligt att formulera krav utifrån dessa. Poängen med parollen var att tydliggöra att kvinnors underordning inte beror på dem själva utan har strukturella orsaker. Relationen mellan män och kvinnor var inte något av naturen givet utan formad och organiserad i ett samhälle där kvinnor som grupp är underordnade män. Att man inte ser det som något biologiskt gör det också möjligt att förändra. Det betydde också att man skulle lyfta fram kvinnors erfarenheter som t.ex. kvinnors oavlönade arbete. Och genom att uppmärksamma och synliggöra det banade man vägen för nya kamparenor, krav och arbetsmetoder.

Vi lär av historien

Det var också grupp 8 och andra feministiska grupper på 70-talet som myntade slagordet ”Ingen klasskamp utan kvinnokamp och ingen kvinnokamp utan klasskamp”. Med det ville man visa på att socialismen inte skulle lösa kvinnors problem automatiskt, men att kvinnors problem heller aldrig skulle kunna lösas inom det kapitalistiska systemet. Men allt var inte frid och fröjd i 70-talets kvinnorörelse, bl.a. bröt sig lesbiska kvinnor ur grupp 8 efter några år p.g.a. att deras vardag och perspektiv inte lyftes fram.

Vi ser att vi kan lära oss mycket av de kvinnor som har kämpat före oss. De segrar som tidigare har vunnits har gjort det genom att man har sett de strukturella orsakerna bakom var och ens vardag och lyft upp dem till en kollektiv nivå. Det personliga är i allra högsta grad fortfarande politiskt men det betyder inte att vi ska göra det politiska privat. Vi lever idag i ett samhälle som blir mer och mer individualiserat och där privata val lanseras som politiska lösningar. Att välja pension, ekologiskt kaffe och vårdnadsbidrag presenteras som lösningar på stora samhällsproblem. Det nyliberala samhället har lyckats väl med att splittra oss i de grupper som vi utgör och att få oss att sätta solidariteten på undantag. Vi kan konstatera att högerns splittringsprojekt har fått ett stort genomslag även inom vänstern. Fortfarande finns det mansdominerade grupper i vår rörelse som bara i teorin, men inte i praktiken, förenar den feministiska kampen med den socialistiska.

Vi får inte glömma hur det hänger ihop

Inom vänstern har man i en iver att slänga ut livsstilismen och ”vänstern som subkultur” också slängt ut förståelsen för hur saker hänger ihop. Vi har därmed tappat förmågan att förstå att solidaritet är mer än ett tomt ord. Det innebär att sluta upp bakom grupper som man själv inte tillhör och slåss för frågor som vid en första åsyn inte direkt berör en själv för att man förstår att det på längre sikt även gynnar en själv. Vi är aldrig starkare än den svagaste länken och om vi flyttar fram positionerna för de grupper som står längst bak förs vi alla framåt. Vi kan bara vinna om vi ser hur saker hänger ihop och jobbar tillsammans. Anfall är bästa försvar!

Kvinnopolitiskt forum

Lotta Femminista

- En historisk berättelse om kvinnokamp i Italien på 70 talet

För att förstå den mäktiga kvinnokamp (lotta femminista) som växte fram i Italien under 70 talet är en bredare politisk analys av den period i Italiens historia som fick namn av ”den gyllene horden” nödvändig. Denna period spänner mellan åren 1968 och 1977, en tid då revolutionära strömningar spred sig genom alla delar av samhället.

Den gyllene horden

Italien hade passerat efterkrigsperioden och klivit in i en ny tid som kom att kallas för nykapitalismen. Landet var en blandning mellan bondesamhälle och ny industrialisering. Perioden karakteriserades av demokratiframsteg som gick hand i hand med en stark polisiär repression. Fabrikerna organiserades enligt fordismens principer och tusentals invandrade arbetare från södra Italien började arbeta i dem. Detta var ju en tid då de stora motståndsrörelserna växte fram, solidaritet med de svagaste i samhället (särskilt med södra delarna av världen) växte fram, ett globalt uppror hade börjat. Man solidariserade med kamperna utomlands, slagorden var ”Cuba si, Yankee no”, på gatorna var strider med polisen alltmer vanligare och våldsammare.

Den kanske viktigaste händelsen i Italien i slutet på 60-talet och ett resultat av den förändring som produktionen kring det löpande bandet förde med sig i de stora fabrikerna, var framträdandet av ett nytt hegemoniskt subjekt inom arbetarklassen, nämligen massarbetaren. Med detta, föddes också ett behov av att förstå både den nya italienska kapitalismen och de nya autonoma krafter som inte längre ställde sig bakom de stora fackföreningarna och partierna.

Quaderni Rossi, en politisk tidskrift med basen i Turin föddes och med detta en ny tradition av militanta undersökningar, ett oerhört viktigt redskap i den ”nya” arbetarklassens hand. Raniero Panzieri, en av de viktigaste tänkarna i den nya autonoma rörelsen började analysera de nya formerna av kapitalets herravälde över arbetet, någonting som han kallade för ”kapitalets despotism”. Arbetarklassen skulle med arbetarundersökningar aktivt studera exploateringen och, än viktigare, skapa sin egen kampstrategi.

Redan under 1968 hade förhållandet mellan partiledare och studenter varit problematiskt. Å ena sidan de traditionella intellektuella marxist-leninistiska avantgarderisterna som ville organisera massorna och, å andra sidan, en spontan student rörelse som kämpade mot de hierarkiska figurer som partier och universitetsvärlden representerade. Striden mot kommunistiska partiet (PCI), mot fackföreningar och intellektuella eliter blev början på en autonom kamp, en frihet som inte hade något högkvarter, som inte följde någon order men som hämtade sin kraft i de stora församlingarna och demonstrationerna.

1977 var en annan historia, då en ny arbetartyp dök upp, den samhälleliga arbetaren som inte hade något definierat arbetsschema eller arbetsplats utan istället producerade under hela arbetsdagen överallt i samhället. Fabriken hade expanderat ut över hela samhället. Den nya förändringen av de kapitalistiska krafterna ledde till stor arbetslöshet efter 1974, de nya formerna av osäkert arbete skapades. Klassbegreppet blev vidare, den bestod av studenter, unga proletärer och prekära kvinnor. Den traditionella arbetarrörelsen sågs med misstänksamhet. Man började istället utgå från massornas behov och med en ökad kris så ökade också kampen. Detta var början av det kanske största kulturella och politiska klassupproret i Italien.

Lotta Continua och Potere Operaio

Under de första månaderna 1969 växte arbetarnas och studenternas uppror i hela landet. Våren 1969 föddes Lotta Continua i samband med en hög konflikt nivå på FIAT-fabriken i Venedig regionen, gruppen var särskilt stark i centrala och norra Italien. Sommaren 1969 bildades Potere Operaio ur veckotidningen ”La Classe”. Gruppen var stark i Rom och i Venedig regionen, målet var att skapa en organisatorisk struktur som skulle koordinera och leda klassolydnad mot uppror. Kampen mot staten och vägran till arbetet var de viktigaste komponenterna i de nya vågorna av grupper. Under kongressen i Rosolina i juni 1973 blev de interna motsättningarna för stora, å ena sidan fanns de som underskattade den politiska funktionen av utomparlamentariska grupper och, å andra sidan fanns de som fortfarande trodde att Potere Operaios politisk-militära struktur skulle stärkas. Kontrasterna mellan de mest karismatiska figurerna i gruppen, Negri och Piperno, ledde till en geografisk och ideologisk splittring. De närmast Negri med bas i Padova gav liv till Autonomia Operaia medan Roms grupper närmade sig Röda Brigaderna.

> **Kampen mot staten och vägran till arbetet var de viktigaste komponenterna i de nya vågorna av grupper.**

Det finns ingen revolution utan kvinnornas befrielse och ingen befrielse för kvinnorna utan revolution!

70-talet var en av de mest levande tiderna i feminismens historia. Rörelsen var i stort sett delad i två stora grupper, å ena sida grupper som utgick från självmedvetande analys och, å andra sidan grupper som kämpade för lön för det obetalda arbete som kvinnor utförde i hemmet, de så kallade ”operaist” feministerna. Förra gruppen var starkare i de stora städerna (Milano framförallt) medan den senare gruppen var större i norra Italien även om det fanns grupper även på Sicilien. Det är omöjligt att beskriva rörelsen i sin enhet eftersom nya grupper föddes konstant. Genom att beskriva de största aktörerna kan vi ändå få ett sammanhang.

Rivolta femminile - kvinnligt uppror

1970 var ett viktigt år för den första vågen av italiensk feminism, Rivolta Femminile, ett nätverk av olika autonoma kvinnogrupper hade kommit ut med sitt manifest. För första gången i Italien började man utgå ifrån en genusbaserad analys. Kvinnan skulle inte definieras i relation till mannen. Könen som skulle befrias var egentligen två. Enligt Manifestet förnekade inte kvinnor männen som subjekt men de dementerade deras absoluta och auktoritära roll.

Från tidiga år blir unga kvinnor övertygade att inte ta några viktiga beslut utan att vara beroende av en ansvarig figur, vare sig det är deras pappa, make eller storebror. Gruppen kritiserade starkt staten och familjen, giftermål var den institution som underordnade kvinnan mannens öde. Även abort, barnuppfostran och delat ansvar i hemmet var viktiga teman i Manifestet och det obetalda arbetet i hemmet blev en utgångspunkt för deras antikapitalistiska analys. Under hela civilisationen hade kvinnan definieras som underordnad, för kyrkan har kvinnan alltid bara varit ett könsorgan, marxismen sålde kvinnan till en hypotetisk revolution och filosofin uppfattade kvinnor enbart som ett redskap för reproducera mänsklighet. Gruppen kritiserade Hegel hårt, en av deras text hade som titel: Vi spottar på Hegel. Carla Lonzi, en stark röst som gav hela livet till kvinnokampen menade att många gamla filosofiska texter baserades på patriarkala principer där kvinnan var underordnad mannen. I ett exempel på Lonzis kritik av Hegel visar hon hur herre-slav-dialektiken helt saknade en analys av kvinnans position. Detta eftersom om man placerar kvinnan i denna dialektik skulle inte en lösning vara möjlig eftersom man inte kan eliminera den andra parten så som i relationen herre-slav. Istället skulle kvinnan anpassa sig till underordning som om detta vore i hennes natur.

Ett av de viktigaste och mest innovativa koncepten i Manifestet var det om självmedvetande, den praxis med vilken erfarenheter betydelse genom att politisera dem. Kvinnors självmedvetande sågs som ett individualistiskt projekt inom resten av vänstern och kvinnorörelsens brytning med den traditionella italienska arbetarklassen blev tydlig.

Den första nationella kongressen av feministiska grupper hölls i Milano 1971. De diskuterade patriarkatet och familjens roll i ett land där katolska krafter aktiv arbetade för att förstärka dessa. En skarp analys av situationen visade en bild av att kvinnor inte pratade på mötena, de skrev inga flygblad men istället delade de ut dem på omöjliga tider, på gatorna eller framför manligt dominerade fabriker. Saker behövde förändras, männen skulle ut från mötena; separatismen och självmedvetandet blev de första politiska formerna av den nyfödda kvinnorörelsen.

Det personliga är politiskt blev den tidens slagord.

> **Det personliga är politiskt blev den tidens slagord.**

Lotta Femminista

Mariarosa Dalla Costa var aktiv i Potere Operaio från 1967 till 1971 då hon startade Lotta Femminista tillsammans med andra kvinnor. Hon beskriver gruppen bland annat som ”Potere Operaios dotter”. Om behovet av rättvisa fick Dalla Costa att gå med i Potere Operaio så var det behovet av värdighet som var kraften bakom hennes engagemang i Lotta Femminista. Relationen mellan man och kvinna var inte tillräkligt rättvis när hon lade fram första utkastet av Kvinnorna och samhällsomstörtningen till sina kvinnliga kamrater. Den första autonoma operaist kvinnogruppen hade grundats

och många kvinnor (organiserade eller inte) närmade sig de nya teorierna. Texten har översatts till 6 språk. Man hade börjat reflektera över exploateringen av kvinnor, dess ursprung hittades i det reproduktiva arbetet, det gratis hemarbete som kvinnorna utförde i den kapitalistiska arbetsdelningen. En djupare analys skedde också genom historien, man studerade patriarkatets och matriarkatets rötter men behovet att agera snabbt gjorde så att man främst koncentrerade sig på den aktuella situationen. Lotta Femminista visade hur reproduktionen av arbetskraft var den gömda fasen i den kapitalistiska ackumulationen.

Kvinnors arbete kunde inte enbart förstås i termer av reproduktion, denna falska föreställning hade varit ett hinder alltför länge. Klasskonceptet blev vidare, den marxist-feministiska gruppen definierade klass på nytt, nu skulle kvinnor ingå eftersom de både var producenter och reproducenter av arbetskraft. Kvinnorna hade inte semester, inga arbetsscheman, deras arbete utfördes under hela livet. Arbete hade materiell och immateriell form och båda påverkade alla kvinnors beslut i livet. Familjerna var produktionsplatser. Arbete utanför hemmet skulle inte avskaffa hemarbete, detta skulle enligt de bara införa en till chef i kvinnornas liv. Jämlikhet med mannen och betalt arbete utanför hemmet har aldrig varit bland Lotta Femminista mål. Diskursen om arbetsvägran hade självklart påverkat gruppen. Kvinnan blev medveten om hennes makt, kvinnan kunde vägra att producera arbetskraft, denna vägran skulle vara en samhällsomstörtning som kunde leda till en stor förändring i samhället.

Omstörtningen skulle inte äga rum bara i fabrikerna men i alla sociala sammanhang. Den kommunistiska kampen skulle ske i den produktiva sfären, i hemmet och i fabrikerna. Kvinnors Kamp pågick för att få tillbaka en del av den rikedom som kvinnorna producerade, detta genom både inkomst och tillträde till resurserna. Kampen fördes på sjukhus då man krävde att alla gynekologiska undersökningar skulle kunna ske under arbetstid utan behov av lediga dagar från jobbet. Stora strider utkämpades också för rätten till bostad. Året 1973 anordnades stora demonstrationen för abort och 1974 öppnade det första autonoma Kvinnocentret i Padua. Kampen skedde på alla fronter och under hela dagen.

Efter många år erkände kvinnor som var med då att en bättre dialog mellan Lotta Femminista och andra (blandade) autonoma grupper skulle ha hjälpt att enas och föra kamppositionerna framåt alla men för Lotta Femminista skulle kvinnokampen inte längre ha en underordnad roll i klasskampen; gruppen var tydlig i sitt budskap, ingen klasskamp utan kvinnokamp och ingen kvinnokamp utan klasskamp.

Kvinnokampen och klasskampen var egentligen samma sak eftersom den förra består av ett uppror av den delen av klassen utan vilken klasskampen inte kunde existera och sprida sig. För Lotta Feminista var det en självklarhet att ställa sig bakom de revolutionära krafterna runt om i världen men en autonom och separatistisk organisering var nödvändig för kvinnokamp. Detta skulle inte förstås som ett tillbakavisande av vänstern utan som ett positivt uttryck för den nivå kvinnokampen hade nått.

1972 började gruppen, tillsammans med andra viktiga figurer som Silvia Federici, ett internationellt samarbete med kvinnogrupper från hela världen, särskilt de baserade i USA, Kanada, Tyskland och Storbritannien. Mariarosa Dalla Costa och Selma James text: Kvinnorna och samhällsomstörtningen blev en av den italienska marxist-feminismens viktigaste texter.

” Den kommunistiska kampen skulle ske i den produktiva sfären, i hemmet och i fabrikerna.

Valet mellan att vara aktiv som kommunist eller feminist skapade stora dilemman inom en kvinnorörelse som befann sig allt längre bort från de andra grupperna inom den italienska vänstern. Feminismen ställde också kvinnorna mot dramatiska personliga val, fienden var hemma och för de kvinnor som delade livet med män inom rörelsen har dessa val inte varit de lättaste. Relationen med PCI var också problematisk inom kvinnorörelsen, många kvinnor kände att PCI var en stor pappa till dem men varken PCI eller några andra partier hade under 70-talet tagit på sig några av de viktiga kvinnofrågorna.

Kvinnorna i Lotta Femminista var omkring 30 år när gruppen startades och efter ett decennium av vardagskamp var inte resultaten tillfredsställande med tanke på den energi man lade ner. Tid och pengar fick många kvinnor att lämna kampen i dess militanta mening. Repressionen gjorde resten och under 80-talet blev feminismen en kulturell rörelse som suddade bort en av den mest radikala perioden av kvinnokampen.

Ökat våld

1977 hade motsättningarna i samhället nått sin kulmen efter nästan 10 år av ”spänningens strategi”, en period av statlig terror med bomber och attacker för att legitimera en polisstat. Brigate Rosse hade börjat sin väpnade kamp redan 1970 och omkring de fanns, åtminstone i början, romantiska känslor. I februari blev den största fackföreningens (CGIL) generalsekreterare Luciano Lama bortjagad från Universitet La Sapienza i Rom. I mars 1977 nådde kampen mot polisen på Bolognas gator en vändpunkt. 11 mars blev Lotta Continua aktivisten Francesco Lorusso mördad av polisen, skildrat i filmen Lavorare con lentezza (Radio Alice), krigsstämning rådde på gatorna. Situationen blev okontrollerbar, våldet eskalerade. Kvinnodemonstrationer attackerades av andra autonoma grupper, man skulle följa deras linje. Det hette att kampen var en och kampformen bara skulle bestå av en strategi, separatism var inte tillåtet. Många feminister lämnade mötena, kritiken mot resten av autonomin höjdes och många återvände till partiet, den plats som tillät dubbel militans - inom rörelsen och inom partiet. Andra fortsatte att kämpa separatistiskt men ingenting skulle bli som förr. Aldo Moro kidnappades 1978 och för många autonoma grupper var det början på slutet.

Rättigheternas tid

I termer av rättigheter hade 70-talet varit framgångsrikt, fri och gratis abort och skilsmässa hade varit två centrala teman för kvinnorörelsen i Italien. Skilsmässan blev tillåten 1970 och abort blev lagligt genom en abortlag 1978 då även många centrum mot våld och kvinnohus grundades. Feminismen under 80-talet präglades av anti-våldsbudskap, den radikala kamp som hade karakteriserat 70-talet gick tillbaka till sina gamla positioner, till konfrontation mellan rörelse och institutioner, mellan samhälle och den politiska klassen. 70-talets revolutionära feminism hade förlorat sin karaktär och de sociala centrens tid hade börjat. Nu är året 2008 och för inte mer än några veckor sedan har nya attacker mot abortlagen från 1978 skett. Feminister i alla åldrar fyllde än en gång torgen i de stora italienska städerna för att försvara den 30 år gamla abortlagen. Detta är ett klart exempel på att en stark kvinnokamp behövs nu mer än någonsin.

Kvinnopolitiskt forum

Vill du läsa mer:
http://www.motkraft.net/tema/21
http://www.generation-online.org

Snabbmatsrestaurangen

Mitt namn är Agnes och jag arbetar på en välkänd hamburgerkedja. Sedan något år tillbaka har jag analyserat min arbetssituation på en arbetsplatsblogg jag skapat, och nu ska jag fördjupa det i denna artikel med inriktning på min roll som kvinna i arbetslivet. Jag kommer att inrikta mig på frågeställningen om huruvida de kvinnliga arbetarnas situation är annorlunda än de manligas, och vad som skulle kunna göras för att åstadkomma en förändring. Naturligtvis utgår min analys endast från de erfarenheter jag har från just min arbetsplats och de specifika individer jag arbetade med där, och ska därför inte uppfattas som en generell analys.

> ” Det första jag märkte när jag anställdes var den mer konkreta sexismen

Det första jag märkte när jag anställdes var den mer konkreta sexismen, det vill säga det som pågick öppet mellan individer. Det var allt från mästrande, härskartekniker och liknande till ett fåtal öppna sexuella trakasserier. De manliga arbetarna hade ett sätt att helt självklart ta plats från de kvinnliga, oavsett rang eller erfarenhet. Jag upplevde detta starkt när företaget nyanställde första gången efter min omgång. Plötsligt fanns det en kille som jobbat ett halvår kortare än mig, och inte alls hade samma tempo eller kunskaper, men likväl ständigt mästrade över mig och sa åt mig hur jag bäst skulle lösa situationer som jag klarade av perfekt. Även om det fanns några ödmjuka och respekterande killar bland de nya så var det den upplevelsen som fick mig att på allvar fundera över hur könsmaktsstrukturerna såg ut på vår arbetsplats. Det kändes hemskt att se honom mästra över de andra tjejerna, och främst att se deras reaktioner. Det förstärkte bara deras tro om att de var sämre än alla andra arbetare där, och jag fick ofta höra från de själva hur dåliga de var på det eller det momentet. Till saken hör att många av de nya tjejerna även kom från arbetarklassförhållanden, dock inte alla, och att samtliga killar var typisk medelklass och att nivån på självkänslan därmed även skiljde sig beroende på klasstillhörigheten.

Det jag såg var såklart en av de främsta personifieringarna av den kvinnliga könsrollen, Den Duktiga Flickan. Hon som alltid strävar efter att göra sitt bästa, fixa saker så att samtliga blir nöjda och ta ansvar långt utöver det egna ansvarsområdet. Sociala funktioner som rollövertagande, ansvarstagande intill självutplåning och nedvärderande av sin egen roll tillhör denna roll. Många av dessa drag kan också kopplas till den klassrelaterade självkänslan. Nästan samtliga kvinnor på min arbetsplats var just sådana. De slet hårt från början, tvekade på sin förmåga och tvivlade konstant på sin insats.

> ” Det jag såg var såklart en av de främsta personifieringarna av den kvinnliga könsrollen, Den Duktiga Flickan

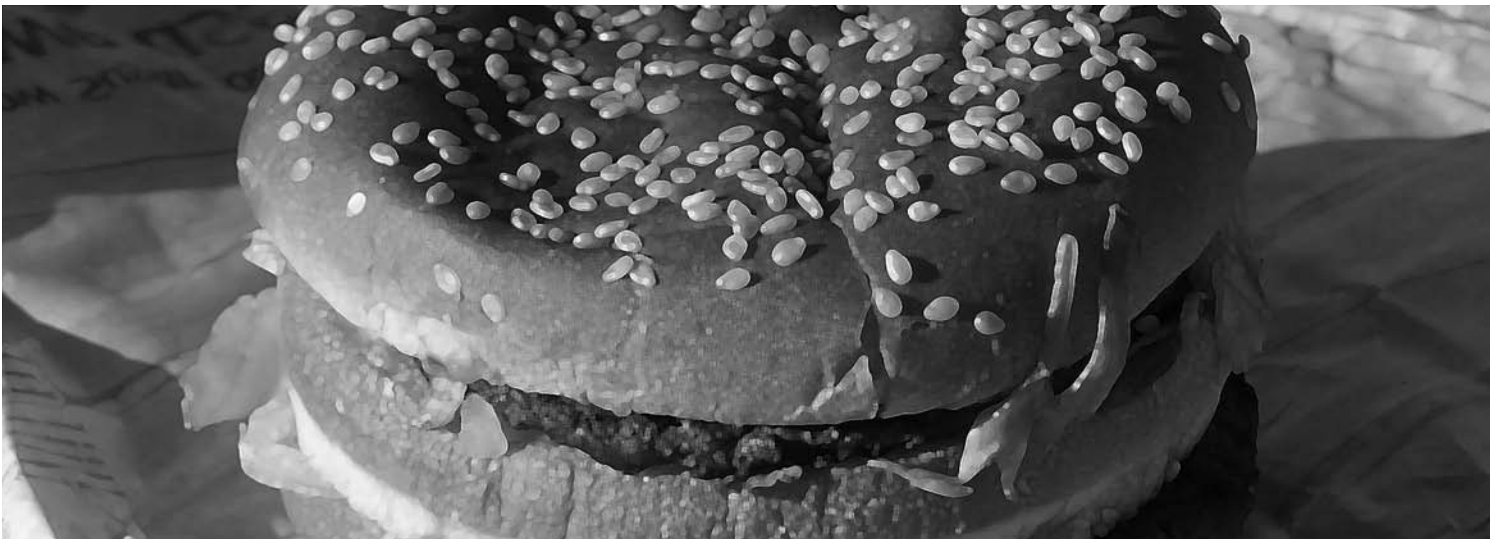
Kommentarer som ”chefen och personalchefen älskar dig, men mig hatar dom” förekom ofta, liksom diskussioner kring vem som var duktigast, snabbast, vem som ledningen gillade och så vidare. Och det var där som jag upptäckte den djupliggande sexismen, den som var betydligt svårare att motverka och som var det riktiga problemet.

För hur mycket jag än stöttade dessa tjejer, uppmanade dem att ta plats och våga protestera mot mästrandet och tro på sig själva så kom jag alltid till en slags blockering. Det var den som gjorde det så mycket lättare att få med mig killarna i aktiva protester, skitsnack och fusk. Det var en blockering som de hade socialiserats in i via uppfostran av familj och samhälle och som nästan omöjliggjorde för dem att ta konflikter och vara jobbig. Givetvis fanns den mer eller mindre hos de olika individerna, och långtifrån alla kvinnor har den, men på min arbetsplats (och det är den jag baserar min analys på) stämde det in på samtliga. Jag kom fram till att det i mångt och mycket handlade om dålig självkänsla. De tvivlade ständigt på sig själva och behövde bekräftelse på att det de gjorde var rätt för att kunna genomföra det. När det kom till att kritisera arbetet och därmed hela auktoriteten fanns inte majoriteten där för att stödja dem, i och med att det inte fanns ett starkt arbetarkollektiv hos oss och det alltså var ledningen som bestämde normerna. Den nödvändiga bekräftelsen uteblev, och tillsammans med de insocialiserade normerna kring vad kvinnor och arbetare har rätt att kräva (som ju matchade ledningens normer väldigt väl) blev det tydligt för tjejerna att de hade gått över en gräns och inte längre var duktiga. De blev istället jobbiga, och vek sig därmed för chefens vilja. Ett klassikt fall av påläggande av skuld och det efterkommande rollövertagandet som är så typiskt för den kvinnliga könsrollen. Det hände ofta att även jag föll i den fällan, oavsett hur många år jag varit medveten om dessa strukturer.

> ” För om du protesterar så är du inte duktig.

För om du protesterar så är du inte duktig. Du är jobbig. Och eftersom mina kvinnliga arbetskamrater hade byggt upp sin självkänsla på att vara just duktiga så var steget till att bli jobbiga oerhört stort. Det fick mig att inse att den kvinnliga könsrollen så som den återspeglades hos de här unga tjejerna i mångt och mycket stod i motsättning till arbetsplatskampen jag försökte föra. Den manliga rollen står på sin rätt, vet att han har rätt och ska få sin vilja igenom, medan vi vet att vi har fel. Vi tvivlar ständigt på vår förmåga att bedöma rätt och ha rätt att vidta åtgärder. Detta problem måste överbyggas för att kunna skapa en grund till den kollektiva kamp jag eftersträvade. Därför insåg jag allt mer att en inriktning på stärkandet av konfliktviljan och modet hos dessa tjejer är den enda möjliga vägen till starka och konfliktinriktade arbetarkollektiv.

Agnes M. Larsson

FOTBOLLS~~GRABB~~ BRUD!

När jag började gå på fotboll tänkte jag aldrig på att mitt kön skulle bli sån stor grej. Min dåvarande pojkvän var en så kallad ultras och en del av hjärtat i klacken, så självklart drogs jag med. Jag lärde känna en del av killarna och man hängde nästan alltid med när något hände. Efter förra säsongen började jag och ett par tjejer organisera oss under ett namn, måla flaggor och gjorde en egen banderoll. Vi möttes av minst sagt blandade reaktioner. De flesta tyckte det var underbart att tjejer tog ett sådant initiativ, en del tyckte att vi inte hörde hemma på läktaren. Vissa hatade oss så mycket att de drog in vårt privatliv och försökte utmåla oss som slynor.

Runt om i Sverige finns det flera supportergrupperingar. Oftast har ett lag ett officiellt som är öppet för alla men många gånger även en fristående, en ultrasgruppering. De öppna har både tjejer och killar som är medlemmar. Men hur gör man som tjej om man inte delar dess åsikter och vill joina sitt lags ultrasgruppering? Ställer man sig bredvid, sjunger, håller en flagga och lär känna de killarna? Ja, förmodligen. Men det är inte alls lika enkelt som för en kille. Han möter aldrig de fördomar tjejer gör. Till exempel att tjejerna är där för killarnas skull eller att de inte har lika mycket mentalitet för att bränna en bengal. Såklart drar en kille med sin killkompis framför sin tjejpolare för att hålla en flagga när det är dags att brännas. Det gjorde inte min dåvarande pojkvän som tur, och reaktionerna på en tjej som använder pyro var att det var en jävligt cool grej.

Det är nog jobbigt som ensam tjej våga sig till tifolokalen utan att känna någon där eller våga ställa sig mitt i klacken utan att bry sig om blickar och kommentarer. Det hela grundar sig i att fotboll länge varit en kultur präglad av mäns intresse för den. Det har varit ett ställe där killar har träffats, druckit öl och tagit ut sina aggressioner, förutom att kolla på fotboll. Det ligger nog en rädsla i att tjejer börjar ta plats på läktaren. Jag kan tänka mig att många tror att man måste anpassa sig efter tjejerna och hålla tillbaka sig eftersom tjejer enligt den kvinnliga stereotypen inte brukar bete sig så.

Det finns många som uppskattar tjejer som engagerar sig. Det behövs alltid mycket folk för att hjälpa till med att skapa de tifoarrangemang som anordnas under matcherna. En tjej kan sy, en kille kan sy. En tjej kan klippa, en kille kan klippa. En tjej kan måla, en kille kan måla. En tjej och en kille kan göra precis samma saker.

Man vill vara flest och bäst. Det är just därför det är viktigt att samla alla supporter tillsammans, oavsett kön. En kille sa en gång till mig att det skulle vara pinsamt om 20 av 100 ultras var tjejer. På vilket sätt? En tjej kommer ju aldrig ersätta en kille. Det är just det som är poängen, att tjejer endast kan göra saker bättre! I tider när den moderna fotbollen sprider ut sig titt som tätt med att bland annat sälja ut klubbarnas, arenornas och snart även Allsvenskans namn så behöver vi fler supportrar för att bilda opinion och ta tillbaka fotbollen till folket. Mitt lag är mitt, min stads, mina vänners och min stolthet – det är inte något jävla företag. Som politiskt engagerad vet man hur viktigt det är att vara enade, man som kvinna, mot dem som förstör det man älskar.

Som en riktigt och engagerad supporter hatar man de tjejerna som går dit i tron om att någon kommer tafsa på henne när hon står där i endast en matchtröja. Vi blir aldrig tagna på allvar så länge dem finns där. Detta är en åsikt vi delar med många killar som inte heller uppskattar dem. Det är väldigt tragiskt när tjejer dras dit för att få bekräftelse på grund utav utseende istället för att visa att man är minst lika bra som alla andra.

I Sverige har det funnits få tjejgrupperingar. Bland annat har Elfsborg IF haft Yellow Girls och Malmö FF har nystartade Brudarna på Norra. Utomlands kan vi se tjejgrupperingar som är, jämfört med de svenska, stora. Fotbollskulturen och attityder är annorlunda från land till land. I till exempel Sydamerika är det vanligare med blandat kön på läktaren, något som mycket sällan förekommer i England. I Italien lever, andas och äter man fotboll. Läktarkulturen är en inspirationskälla för många och även tjejer tar sin plats där. Dock finns det mest unika i Ryssland där man faktiskt har tjejhuliganer med egna tjejfirmor.

Det gäller att ha mycket skinn på näsan som kvinnlig supporter. Att våga ta i när man sjunger även om man kanske inte alltid smälter in bland alla de mörka stämmorna. Att vägra skrika "då runkar vi till fotbollskväll" och istället ändra till ett mer passande ord. Att visa att man är fit for fight för att försvara sina rättigheter oavsett om det är på läktaren, arbetsplatsen eller någon annanstans.

Jonna Nyman

Grattis, du är förtryckt
– Men sen då?

På 90-talet breddades identiteten kvinna. Kvinnor var inte längre folk med fitta utan begreppet vidgades till att omfatta alla som själva räknade sig som kvinnor, allt från transor till människor som bytte kön. En ny gemenskap skapades kring ordet kvinna där alla som räknade sig själv som kvinnor antogs ha samma intressen och idéer.

Klass, kön och etnicitet istället för kamp
Akademiska teorier, formulerades till konkret politik. Akademiska teorier vars metod var som en mätsticka på hur förtryckt en person var där olika förtryck skulle samverka med varandra, klass, kön, etnicitet och sexualitet. Akademiker gav oss fick ett kvitto på hur förtryckta vi är som lesbiska, svarta, kvinnor och arbetarklass.

Identitetspolitiken tog över intersektionalitetsbegreppet
Men vad skulle man göra med kunskapen om att man var förtryckt? Att framtidsutsikterna såg skit ut? Det ledde fram till en rad personliga ställningstaganden, där man kämpade för sin grupp; den svarta, lesbiska, kvinnliga, arbetarklassens rättigheter. Teorier som skulle bli ett verktyg att koppla ihop olika förtryck och finna strategier i kamp mot kapitalet, ledde istället till att vi förlorade vårt bästa vapen i kampen mot högern. Vi gick miste om vår förmåga att se helheten och med det hur förtrycken existerar enligt en egen dynamik, alla oberoende av kapitalismen, men alla förstärkta av densamma.

Högerns liberala lattéfeminism
I samma veva snodde medelklassfeministerna begreppet kvinna, Filippa Reinfeldt gjorde oss till livspusslare och nätverkande karriärister som ligger med chefen för att få jobbet. Chefredaktören på Plaza Kvinna, Frida Boisen, tycker man ska våga anställa städhjälp. Så friska män med hjälp av pigavdraget kan köpa sig ur den liberala jämställdheten och tvinga oss att göra deras skitjobb. Högern använder medelklassfeministerna som murbräcka för att få igenom vårdnadsbidraget och flaggar det som feministiskt att kvinnorna äntligen får stanna hemma med barnen, medan arbetarkvinnorna betalar högerns kvinnofällor.

Vi behöver konflikt, inte samförstånd och splittring
Ledningen för Kommunalarbetarförbundet slog sig själva på bröstet och sa att de ville göra en insats för jämställdheten genom att få upp lägstalönerna med några hundralappar. Lösningen var individuell lönesättning i utbyte mot fler möjligheter för chefen att kontrollera oss. De sålde ut oss och skapade självdisciplinering; bråk på arbetsplatsen, fler som gullade med chefen. Med andra ord mer problem för alla oss som är trötta på att ta skit och redo att ta konflikten på arbetsplatsen. Den individuella lönesättningen spelade ut kollegor mot varandra genom att koppla lönen till kommunens budget och skapa ett lönetak, och med det en "större förståelse" för vad som är "skäligt" att begära ut i lön.

Ledningen i Kommunal ser nämligen ett större värde i att koppla lönen till parlamentaristisk politik än konkret kamp. Dom ser ett egenvärde i att arbeta med Socialdemokraterna, då sossarna är det "riktiga" arbetarpartiet. Disciplineringen ska nå så långt att man blir partipolitiskt aktiv och på så sätt knyta ihop arbete, parlamentarisk politik och valskådespel. Allt det här för att nå in i våra huvuden med den nya arbetsmoralen, tron på att hårt arbete ska löna sig. Men vi vet att det inte lönar sig att gulla med chefen. Det som lönar sig är att organisera sig tillsammans mot chefen, att med eller utan fackets hjälp sätta sin egen agenda på arbetsplatsen och kämpa tillsammans för kontrollen över lönesättning och schemaläggning.

8 mars, en dag att fira?
I vårdhemmen, i skolan, på arbetsförnedringen och i områdena där vi bor har vi våra kamparenor. 8 mars ska därför främst handla om dessa. En dag att fira vår gemensamma fajt. På samma sätt som borgarna firar med sina meningslösa Oscarsgalor, Melodifestivaler, och Cancer-i-pattarna-kampanjer, ska vi istället fylla vår dag med allt det som dom inte vill snacka om, och sätta våran egen dagordning och krossa alla hinder som står i vår väg.

Kim, SUF Malmö

"Against all empires!"

Att vi lever i ett utpräglat klassamhälle där de rika styr med sitt ägande över allt från fabriker och företag till tidningar och TV är någonting som är tydligt. Vår kamp har hela tiden riktats mot denna ordning som kallas kapitalismen. Problemet är att det också finns andra strukturer, som är sammanflätade med det kapitalistiska systemet, vilka präglar vårt samhälle. Dessa strukturer, som baseras på föreställningar om t.ex. ras och kön, gör att inte ens arbetarklassen kan ses som en enhetlig grupp med samma intressen; i vilket fall på kort sikt.

Den svenska arbetar- och fackföreningsrörelsen har egentligen genom hela sin historia riktat in sin verksamhet och framförallt arbetat för vita, arbetande män. Problematik med t.ex. sexism och rasism har förklarats direkt med kapitalistiska systemets existens och krav som ligger utanför det direkta störtandet av kapitalismen har blivit sekundära när "det ändå kommer lösa sig när det kapitalistiska systemet faller".

Denna bild har mer och mer problematiserats; speciellt av en växande modern feministisk rörelse som försökt skapa sig en förståelse av samhället genom att se på hur olika strukturer påverkar och förstärker varandra utan att peka på något system som står över ett annat. Intersektionalitet är ett verktyg som hjälper till att kartlägga hur olika system och strukturer samverkar. Den här artikeln skall kortfattat försöka förklara begreppens betydelse och de huvudstrukturer som brukar inbegripas när intersektionalitet används och varför det är intressant för den kämpande vänstern. Självklart finns det fler maktstrukturer än de som baseras på klass, genus, sexualitet och etnicitet, men av platsbrist kommer de inte tas upp. Avslutningsvis kommer det också förklaras vad intersektionalitet inte är.

Inte nog med att vi lever under ett system där du tvingas sälja din arbetskraft till någon som tjänar pengar på ditt arbete; är du dessutom något annat än en heterosexuell, vit man kommer du stöta på andra problem, som gör att du kommer ha svårt med allting från att ta dig in på arbetsmarknaden till att bli en del av den rörelse som kämpar mot det kapitalistiska systemet.

Som kvinna förväntas du ta mindre plats än män. Som man förväntas du agera på ett sådant sätt att du tar mer plats på dina kvinnliga kamraters bekostnad. Föreställningar om könen och dess egenskaper går så långt att konstruktionen av kategorierna man och kvinna används för att fördela resurserna ojämlikt i samhället samtidigt som den orättvisa fördelningen förklaras med att "män och kvinnor är olika". Könsmaktsordningen brukar förklaras med att vi lever i ett patriarkat eller genussystem där män strukturellt sett är överordnade kvinnor. Det är också mannen som är normen i samhället. Det betyder självklart inte att alla män är överställda alla kvinnor; utan andra aspekter måste vägas in; t.ex. klass eller etnicitet varför intersektionalitetsperspektivet ännu en gång blir intressant.

En annan aspekt är sexualitet. Om du inte är sexuellt dragen till (vad som anses vara) det motsatta könet så förväntas du inte ens existera. Det kallas för heteronormativitet: ungefär att du som människa förväntas vara heterosexuell, att det enda naturliga är heterosexualiteten och att hela samhället präglas av dessa förväntningar och föreställningar.

Samtidigt skapas en bild av (oftast) invandrare och barn till invandrare baserad på deras hudfärg, kultur eller "ras". Dessa föreställningar skapar invandraren som annorlunda och därför underordnad i samhället. Invandrarna blir "dem" och identiteten kring "vi" kopplas direkt till den svenska nationen: Vi är svenskar och de är invandrare. Den här processen kallas med ett lite finare ord för rasifiering och pågår hela tiden runt omkring oss. Det behöver, trots namnet, inte alltid ha med ras att göra utan kan lika gärna vara baserat på kulturella föreställningar. Liberaler på TV kan säga att vi är snälla och tolererar dem. Det hela bygger på att vi har makten att tolerera och det är just denna maktordning vi måste kämpa mot.

Om vi ser på perspektiven som hittills tagits upp med framförallt genus, etnicitet, sexualitet, och klass i fokus så kan vi se en gemensam nämnare. Som människa och social varelse skapas du av din omgivning och de system som omger oss. Att du skall vara på ett visst sätt bara för din hudfärg eller vad du har mellan benen är ingenting naturligt utan snarare någonting som hela tiden konstrueras.

Intersektionalitet är ett redskap för att analysera hur olika strukturer vävs samman, fungerar ihop och förstärker varandra. Ett vanligt misstag är att tro att intersektionalitetsperspektivet används för att addera förtryck på varandra. Snarare är intersektionalitet ett verktyg, ingen teori eller metod, för att se hur olika strukturer samverkar. Det gör också att vi kan se helheten istället för en förenklad bild av vår omgivning.

Att ha detta i huvudet är en nödvändighet när vår rörelse formar strategier mot det kapitalistiska systemet och andra strukturella problem i samhället som tvingar oss att vara underställda någon annan. Det är lätt att arbetarklassen annars förenklas till en grupp män som jobbar på fabrik. Arbetarklassen har en mycket mer komplex uppsättning än så och istället är så att de flesta som arbetar befinner sig i tjänstesektorn med osäkra anställningar. Inom de flesta områden med osäkra och prekära anställningsvillkor jobbar och fler kvinnor än män. Också invandrare och ungdomar är överrepresenterade här. För ett ungdomsförbund är det intressant att se ungdomars särställning på arbetsmarknaden och i det övriga samhället. Detta är också grupper som traditionellt sett har haft det svårt att göra sig hörda i fackföreningar; varför deras krav har svårare att komma fram. Därför är det viktigt för oss att använda oss av mer än bara ett klassperspektiv; om än bara för att kunna förstå arbetarklassens uppbyggnad och vägar till motstånd. Därför är det viktigt att använda sig av ett intersektionellt perspektiv.

Viktor Lund

Rekommenderad läsning:
Diana Mulinari & Anders Neergard:
Den nya svenska arbetarklassen

Fakta: Olika feminismer

Att all feminism inte är samma sak eller att alla feminister inte tycker samma sak är någonting som de flesta känner till. Vad de flesta feminister däremot är överens om är att vi lever i ett system där män strukturellt sett är överordnade kvinnor och att denna maktordning måste bekämpas.

Marxistisk/socialistisk feminism

Marxistisk/socialistisk feminism är en kvinnorörelse som ägnar sig åt frigörelse från förtryckande system, till skillnad från t.ex. liberalfeminismen som endast ägnar sig åt kvinnors rättigheter. Saker som tas upp är bland annat kvinnors obetalda arbete i hemmet. Grunden är marxismen, som ifrågasätter kapitalismen/liberalismen. Historien bygger på antagonism som finns inbyggd i det ekonomiska systemet. Det härskande könet har härskande idéer som legitimerar sin egen överordning. Det ligger i mäns intresse att bevara maktordningen. För verklig frigörelse måste hela det ekonomiska systemet, som är kopplat till arbetsfördelningen mellan könen, förändras. Männen äger de ekonomiska resurserna och kvinnor måste ha möjlighet till ekonomiskt oberoende från män för att kunna göra revolution. "Män har mer att förlora än sina bojor!".

Black Feminism

Svart feminism kritiserar hierarkisering, och menar att det inte går att se kön som den viktigaste maktordningen. Att kampen skall föras underifrån är också centralt. "Ras" är inte bara en fråga som drabbar svarta utan något som påverkar alla. Maktordningar mellan kvinnor måste problematiseras här. Svarta kvinnor drabbas av flera förtryck och det är svårt för den som drabbas att skilja på de olika förtrycken. Den feministiska kampen kan alltså inte begränsas till att bara handla om genusfrågor och att det finns maktordningar mellan kvinnor tas upp.

Queerfeminism

Enligt queerteorinär varken sexualitet eller kön något naturligt essentiellt, det skapas genom sociala processer. Uppdelningen mellan biologiskt och socialt kön har kritiserats då det biologiska könet anses vara en social konstruktion. Vår sexuella identitet och könsidentitet formas ständigt vilket gör att vi också kan forma om vår identitet, välja alternativa kategorier eller helt ta avstånd från kategorisering. Genom att vägra kategoriseras vägras uppdelningar som leder till "vi" och "dom"-tänkande samt hierarkisering. Queerfeminismen, som har sina rötter i hbt-aktivism, har kritiserat heteronormen och försökt synliggöra underordnade sexualiteter. Detta utmanar liberalismen och dess heteronormativitet, samt kapitalismens beroende av den heterosexuella barnalstrande familjen.

Radikalfeminism

Radikalfeminister ser kvinnor som en underordnad klass i ett patriarkalt samhälle. Inom radikalfeminismen växte tankar upp om att det är viktigt för kvinnor att organisera sig och agera separatistiskt och tankar om systerskap är centrala. Idéer om att det ibland är viktigt för kvinnor att agera och organisera sig separatistiskt är någonting som spritts utanför den direkta radikalfeminismen och används bland annat inom flera marxistiska och socialistiska organisationer. Radikalfeministerna myntade även uttrycket "det personliga är politiskt".

Arbetsplatsreportage

Bageriet

Jag har bara varit här i fem dagar och jag hatar redan mitt jobb. Många av killarna och tjejerna är jävligt bra och en del gubbar är grymma som fan. Men stressen är helt otrolig. Ibland känns det som att man inte klarar fem minuter till.

Åtta arbetsdagar har gått och jag fått börja arbeta en hel del själv. En del teori har börjat falla på sin plats. Jag har tidigare pluggat på både högskola och yrkesutbildningar. Jag har studerat inför tentor och haft praktikplatser. Men det är nog inte förren nu som jag verkligen fattat hur kunskapsfabriken verkligen fungerar. Ibland står jag bredvid någon och tittar på. Nästa minut utför jag denna persons arbetsuppgift medan denna göra något annat och samtidigt håller ett öga på mig. Strax därefter jobbar jag helt själv för att fylla en lucka vid en maskin som inte kräver någon förkunskap alls. Och nu har jag fått börja köra några av de svårare maskinerna utan översyn.

För mig spelar det ingen roll vad jag göra när jag arbetar. Kapitalet köper min arbetskraft. Ibland produceras varan ”kunskap” nödvändig för att kunna baka bröd. Ibland producerar jag varan bröd. Kapitalet behöver dessa saker, vill att produktionen ska vara så effektiv och intensiv som möjligt. Arbetet och lärandet är två sidor av samma köpta tid. För mig spelar det inte någon större roll vad kapitalet gör med min arbetskraft. Det är istället hur som är viktigt. Hur stressigt, hur jobbigt, hur svettigt…

Snart två veckor på bageriet. Soliga dagar är det mellan 30 och 32 grader. I natt drömde jag min första mardröm om det här stället. Samhället är en fabrik som man bär med sig även när man stämplat ut. När jag vaknade upp kunde jag inte sluta tänka på överfulla vågskålar, maskiner som behövde ställas in och deg som stod jäste över. Kapitalets relationer tränger hela tiden in i oss. Vår kamp kan inte handla om att få mer i lön eller mindre jobb. Det enda värt att kämpa för är att slippa förminskas till arbetskraft. Slippa tvingas bry sig om kapitalets problem. Slippa våldtas av fabrikernas och fabrikssamhället sjuka logik.

Idag såg jag att vi hade fått en lönehöjning på två och femtio i timmen. Facket och företaget hade snackat ihop sig och tyckte det var lagom. Det var inte det faktum att det bara kommer att röra sig om några futtiga hundringar i månaden som gjorde att jag kände mig helt likgiltig inför ”fackets” framgångsrika nya avtal. Kapitalets makt har inte minskat med 2.3 %. Jag kommer fortfarande att bli uppringd halv tolv på kvällen av personalchefen. Jag kommer fortfarande att stressa som fan för att inte vara en minut sen att stämpla in. Jag kommer fortfarande behöva oroa mig för att en förman ska tycka att jag jobbat för sakta.

Snart tre veckor. Diskuterade med en skön blivande pensionär om att man måste ta det lugnt när man väl kan för att orka annars. Jag talade om fånga dagen och råkade omedvetet gestikulera med min hand så det blev som en knuten näve. 64-åringen svarade med att leende höja sin knytnäve.

Idag har jag klarat av min tredje fredag. Kanske min stressigaste dag hittills. Stressig på grund av min arbetsmoral - inte det löpande bandets hastighet. Jag har själv ibland känt att jag har jobbat på lite för fort eftersom jag har varit osäker på hur saker ska göras. Från och med nu kommer jag att ta det jävligt mycket lugnare. När dagens arbete var klart skickade en förman några killar och en tant att utföra en helt meningslös syssla: vi skulle packa isär lådor som vi tidigare satt ihop. Ingen stressade förutom tanten som jobbade som om det gällde livet. Efter ett tag sa hon något till mig. Först hörde jag inte vad det var, men insåg att det var ”tur för dig att vi inte jobbar på ackord.”

Efter fem minuter pallade jag inte stå bredvid fru arbetsmoral mer, så jag sa att jag tänkte ta eftermiddagsrast var på hon svarade, med sin drygaste röst, ”här bestämmer vi inte själva när vi tar rast, det gör förmännen.” Jag gjorde klart att det vi gjorde inte var bråttom och att det var två timmar sen jag hade haft rast, Sedan gick jag och tog en halvtimmes fika istället för den vanliga kvarten. När jag kom tillbaka var jobbet klart och det fans inte något att annat att göra mer än att vänta på att brödet skulle nå packen.

Över en månad har passerat och min första lön kom idag. Det är patetiskt lite. Det räcker till någon räkning, en fredagskväll på stan och den nya Adidasjackan jag spanat in i ett par veckor nu. That's it.

Jag har börjat tänka mer på det här med vad man får lön för. Jag får betalt från samma minut jag stämplar in till den minut jag stämplar ut. Jag får betalt för att springa runt i mjöliga, kvalmiga, varma, bullriga maskinhallar. Men jag får betalt för varje minut jag drar över min rast ute i solen, slött snackande med en kopp kaffe i handen. Behöver jag säga att den allra vanligaste mikrokampen på bageriet, som alla är inblandade i, är kring rasternas längd. Om kraften som varje dag lyckas sätta hela arbetsstyrkan mot arbetsledningen skulle kunna användas för att största relationerna arbete-kapital skulle hela skiten falla direkt.

Inget är gratis. Efter fem veckor har jag nu fått arbetsskor. Jag var tvungen att tjata, fjäska, ljuga och hota för att få dem. Varje liten framgång är resultat av kamp och är man inte beredd att kämpa kan man inte räkna med att få något.

Tiden flyter på. Jag har börjat fundera på den tunna gränsen mellan sabotage och lek. Och kommit på att den inte finns. När en arbetskamrat slänger in en mörk deg bland min ljusa deg så att jag måste stoppa produktionen i flera minuter för att rensa för att senare hämnas genom att se till att han i sin tur får ett oväntat stopp med hjälp av en näve mjöl på rätt ställe är det på det personliga planet en kamp mot monotoni och en dödstråkig arbetsdag. Men samtidigt undergräver vi den effektivitet som vi förväntas vilja skapa, vi sätter våra behov av att ha kul framför produktionens överhöghet. Det finns ingen gräns mellan stim, stoj och sabotage – så fort vi går utanför de arbetsmoment som vi förväntas göra rör vi oss i arbetsplatssabotagets gråzon.

Vi snor bröd. Alla snor bröd. En kille berättade att han inte längre åt bröd, hans familj, hans vänner, till och med hans grannar hade tröttnat på bröd. Ändå tog han hem det. Och slängde det när det blev gammalt. Varför? För att inte ta tillbaka det bruksvärde man har skapat, det bruksvärde som skulle kunna bli någon annans profit, är aldrig logisk så länge möjligheten finns. Kapitalismens skapar överflöd - så mycket bröd som möjligt på så kort tid och med så lite råvaror som möjligt - för att kunna administrera detta överflöd, se till att rätt vara hamnar på rätt plats vid rätt tidpunkt och ur överflödet skapas en begränsad tillgång. Så länge varan finns kvar på fabriken är den del av ett överflöd av bruksvärde som står helt utanför kapitalets kontroll – men så fort den har lastats på pall är dess värde begränsat till bytesvärde. För oss finns bara bruksvärden – för kapitalet finns bara bytesvärden. Och kapitalismen handlar om att förvandla det ena till det andra. Något som alltid sker i form av en attack på oss som jobbar. Därför snor vi, trots att vissa gör det bara för att sedan slänga skiten. Därför sabbar vi maskiner trots att det inte minskar arbetsbördan. Därför hatar vi alltid våra chefer, våra jobb och samhället.

Johan Lund

Intervju med motkraft.net

Hur började Motkraft?

Det började runt 97-98 när vänstern och miljörörelsen var mycket engagerade i motståndet mot Dennispaketet (omfattande vägprojekt i Stockholm). Socialekologisk aktion gav bland annat ut en tidning som hette Ekologisten, där några av oss skrev. Vi höll även på med Inform - en liten tidning som då var en sorts nyhetsbrev för stockholmsvänstern. Genom Inform och Brand och även Direkt Aktion samordnades ju aktiviteterna på den tiden, innan internet slagit igenom. Men nu började vi tänka på möjligheten att sprida information och samordna genom internet. Bland annat Flashback hade just börjat ge ut elektroniska nyhetsbrev, som kan sägas varit en inspirationskälla till Motkraft.

Ung Vänster (före detta Kommunistisk Ungdom) hade en organisation som de kallade Motkraft runt den här tiden. Motkraft var en öppen organisation som var tänkt att slussa in folk i Ung Vänster, men snart hade det blivit en autonom organisation och Ung Vänster-medlemmarna lämnade den helt. Motkraft gav ut ett nyhetsbrev som sen förenades med Inform. Namnet Motkraft togs upp senare av den ursprungliga gruppen som startade ett autonomt nyhetsbrev på nätet. Mars 1998 kom sidan ut på adressen www.motkraft.net. Sedan var det bara en tidsfråga innan Motkraft helt tog över rollen från Brand och Inform som samordnande organ. I samband med valen och de europeiska toppmötena kom Motkraft att visa sin samordnande roll och var också viktig för att hålla de internationella kontakter som började växa fram i vänstern globalt och europeiskt ungefär när Motkraft började. Reclaim the City samordnades också delvis genom Motkraft. Det första reclaimet i stockholm var ganska litet, ett par hundra personer som alla greps. Reaktionen blev ett betydligt större reclaim veckan efter, som ledde till stora politiska svallvågor där Motkraft spred information och samordnade.

Till skillnad från annan autonom media - t.ex. Yelah.net - är Motkraft interaktivt, för och av aktivisterna själva. Vår roll är mer att klippa och klistra, göra översättningar och få det hela att fungera och vara seriöst. Vi tycker det är mycket mer intressant t.ex. att AFA själva berättar varför de gjorde en aktion än att vi försöker skildra det hela utifrån.

Ni spelade en viktig roll i årets motdemonstrationer i Salem. Hur tänkte ni inför demonstrationen? Hur var polisens bemötande?

Folk får i allmänhet mer och mer avancerade mobiler, och det är en teknik som kan användas till att samordna på ett mycket, mycket mer effektivt sätt än innan. RSS-feeds, internet och videokamera i mobilen kan användas för att ta emot och skicka information mellan demonstrationen och Motkraft, som på så sätt samordnar inte bara storskaliga politiska projekt utan händelseutvecklingen under en demonstration. I år använde sig hundratals aktivister, och säkert många fler indirekt, av Motkraft för att ta sig fram i Salem. Istället för en förvirrad utspridd folkmassa fick vi istället välinformerade och intelligenta "svärmar" av aktivister som spred sig och samlades på de rätta ställena. Ingen kommandocentral, som den under kravallerna i Göteborg 2001, var nödvändig. Det räcker med att informationen är tillgänglig för alla så fattar svärmarna själva sina beslut. Motkraft är också väldigt tydlig med att vi bara sprider information om händelser på plats - vi ger inga order. Polisen hade i år riktat in sig på Motkraft och spanade på vad de trodde var vår "kommandocentral". Men Motkraft fungerar inte så, Motkraft är utspritt mellan flera olika ställen.

Rand Corporation, en amerikansk militär tankesmedja, har skrivit böcker om just svärmtaktik. De tror att framtidens konflikter inte blir mellan stora grupper enheter, utan snabba drabbningar mellan små "svärmar" av soldater som svärmas och sprids efter behov och just genom sin avsaknad av tydlig orderstruktur blir svåra att störa. Man tar zapatisterna och svarta blocket under kravallerna i Seattle som exempel på sån här taktik, en taktik som folkrörelserna använder sig av jorden runt. På sätt och vis faller den tekniska utvecklingen oss frihetliga socialister i händerna, vi har en tradition av avsaknad av hierarkier som även är nåt som är typiskt för den nya informationstekniken.

Hur ser ni på framtiden?

Sidan måste först och främst byggas om från grunden, skrivas i bättre programspråk och tåla större belastning. Under Salem kollapsade ju Motkrafts server på grund av den ökade trafiken. Allt innehåll ska också "taggas" (märkas med sökbara nyckelord) så att sidan blir lättnavigerad. Vi tänker också på att nyheter idag är så mycket mer än bara artiklar eller pressmeddelanden; bild, video, inskickade sms, blogginlägg och röstinspelningar med direktrapporter är flera byggstenar som tillsammans ger en bild av händelsen. Viktiga händelser och aktionsdagar täcks ju redan på detta sätt på Motkraft, men i framtiden kommer det bli allt viktigare och vi vill se till att det finns ett ordentligt stöd i Motkraft för sånt.

En jobbigare sak är att vi egentligen vill att det ska vara lätt att aktivera sig genom Motkraft - grundläggande texter, klistermärken, flygblad och liknande från alla grupper ska finnas tillgängliga på hemsidan. En tanke är också att vi skulle börja skicka ut gratis tryckt material till t.ex. nystartade SUF-klubbar eller andra nya organisationer.

En egen digital uppslagsbok, Aktipedia, ska också lanseras. Där är det tänkt att vi ska kunna skriva vår historia och tillsammans på ett enkelt sätt slå fast våra grundbegrepp. Vi har också en bloggportal på gång som mer är tänkt som ett enkelt sätt att använda Motkrafts server för att starta nya domännamn till kampanjer och grupper. Om vi t.ex. vill ha en hemsida för 6e juni, ska vi enkelt kunna starta den som en motkraftblogg.

Vi har ju också samarbete med radikala bloggare. Vi har samarbetat med bloggnätverket Konflikt, och vi har tillsammans experimenterat med det här med synergieffekter*. Om SAC eller något annat fackförbund ligger i konflikt med en arbetsköpare kan stöduttalanden, bloggningar, artiklar, aktioner från andra grupper och liknande tillsammans skapa en hotbild och dessutom dra fram arbetsköparen synligt på internet och i stora tidningar. Väldigt snabbt finner arbetsköparen då att de inte bara går i konflikt mot en enskild anställd eller ens ett förbund, utan mot en hel miljö av hotfulla och intelligenta människor som kan dra fram deras agerande i media. Det är en stidsåtgärd i sig som är väldigt effektiv mot företag med sårbara varumärken. Det här har skett helt informellt - även om många i Motkraft är med i SAC så har det inte varit något uttalat samarbete.

Vissa grupper har velat ha information om sina aktiviteter exklusivt på sin hemsida, men vi tror det är en poäng att också ha ett fast ställe där allt samlas och är lättåtkomligt för media. Den utomparlamentariska vänstern är så föränderlig, på ett år kan adresslistor och liknande vara värdelösa. Det behövs en samlande kraft - tyvärr är det nog ett heltidsarbete, haha! Idéerna finns, det är bara resurserna och tiden som saknas.

Hur ska ni fira ert tioårsjubileum?

Motkraft.net kommer programmeras om så att systemet blir stabilt, blogghotellet och Aktipedia kommer lanseras tills dess. Det kommer bli en stor fest första maj i Stockholm med en drös kända band. Nya snygga Motkraft-tröjor är också beställda!

Redaktionen

*Synergi = nytt ord skapat av orden syntes och energi. Syntes betyder förening och synergi kan beskrivas som när två eller flera krafter tillsammans ger en betydligt större effekt.

Mig äger ingen

Åsa Linderborg
Bokförlaget Atlas KB

Mig äger ingen är förmodligen världens bästa roman. Och det menar jag verkligen.

Åsa Linderborgs skönlitterära debut är både en skildring av hennes egen uppväxt i sjuttiotalets Västerås och en krönika över den svenska arbetarklassen från folkhemmets glansdagar till nittiotalets krisår, fram till våra dagar, då arbetarklassen dödförklarats av borgerlig media.

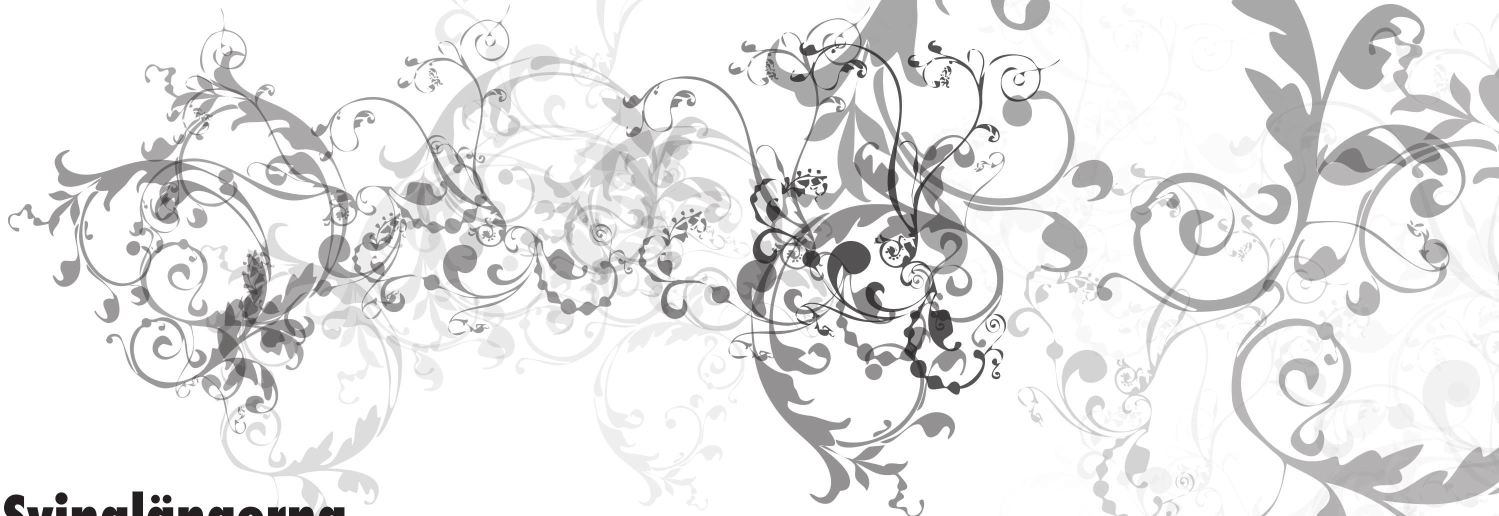
Romanens verkliga huvudperson är inte Åsa utan hennes pappa, härdarmästare Leif Andersson, som från de sena tonåren fram till han var i femtioårsåldern arbetade på metallverket, precis som han far och bröder gjort. På många sätt är det en vidrig uppväxt Åsa får med sin ensamstående pappa. Leif super och är ständigt pank men ändå pyntar han hemmet, köper finkostymer och möbler på avbetalning medan de sover utan sängkläder och saknar tvål och tandborstar. Han snyltar ständigt på sin familj, äter på deras bekostnad och lånar pengar utan att någonsin betala tillbaka.

Beskrivningarna av pappans otvättade fötter, ständiga värkar från det tunga arbetet och morgonspyor är det lilla barnets, de väjer inte undan. När Leif dör, sextioett år gammal, står den vuxna Åsa vid fotändan av kistan, och luktar på hans ingrodda fotsvett. Bokens verkliga styrka är att den aldrig blir sentimental. Hade den någonsin blivit det, hade den förmodligen blivit fullständigt outhärdlig. Bara en eländesskildring i mängden.

I bakgrunden rullar åren förbi, kommenterade av Åsas släktingar. Mellanölen förbjuds, Palme blir statsminister och mördas, floden av metallarbetare sinar och Västerås blir den stad i Sverige där det säljs flest Big Mac och par jeans om året.

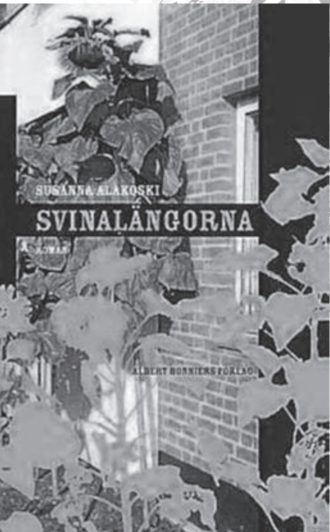
Mig äger ingen är en roman om ursprung och klassresor, alkoholism och komplicerade familjerellationer. Men framför allt en roman om Härdarmästare Leif Andersson, en man som drömmer om två saker: det klasslösa samhället och en liten röd sommarstuga. Och tycker den första drömmen verkar mindre omöjlig än den andra.

Matilda

Svinalängorna

Alakoski, Susanna
Albert Bonniers Förlag

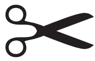

Svinalängorna handlar om en finsk flicka som växer upp i ett problemområde i Ystad – Svinalängorna. De vuxna runt omkring henne sliter med extrajobb, kämpar med sadistiska soc-tanter och sliter med att få rena golv, middag på bordet, semester och barnpassning. Spriten, de psykiska problemen och kvinnornas slaveri under sina män blir följderna. Lyckan är alltid tillfällig och väldigt osäker – en kompis släkting skiljer sig från sin alkoholiserade man och skaffar sig ett jobb och snygga Domus-kläder, en pappa mellan perioderna eller en sorglös och blöt släktfest.

Nästan alltid är det kvinnorna som håller familjen över vattenytan, tar extrajobben, försörjer sina supande män och läser. Mamma läser Moa Martinsson, Väinö Linna, Harry Martinsson, Ivar-Lo Johansson, Elin Wägner. Hon bygger ett eget litet kontor i kaoset, lyssnar på nyheterna och diskuterar med sin vän Helmi, kommunisten. Uppmanar sina barn att studera för att få jobb och komma ifrån beroendet av sina män.

Det är verkligen känslan av att de här idéerna är praktiskt värdefulla, att kunskapen i sig bär förmågan att förändra våra liv, som är det mest underbara med boken. Språket är ljudhärmande och "talande", och Leenas perspektiv som barn är väldigt fint berättat. Det är de fantastiska vardagsberättelserna och hur dom berättas som är det som gör arbetarlitteratur till bland det mest läsvärda som finns. Det är sällsynt att lågavlönade ens får komma till tals idag, trots att de flesta har en del av rötterna där och åtminstone jag kan känna igen mig i mycket från min egen barndom. Som mamman i boken säger – de flesta berättelserna hinner inte skrivas och de flesta idéerna inte tänkas, för att de människorna hinner gå under innan de får chansen att ge bort dem. Gå till närmaste bibliotek och börja läsa idag, så har du nåt att göra under den långa arbetslösa sommaren!

Axel Gagge

- [ ] **Jag vill prenumerera på Direkt Aktion (120:-/fem nummer)**
- [ ] **Jag vill stödprenumerera på Direkt Aktion (200:-/fem nummer)**
- [ ] **Jag vill ha mer information om SUF**

Namn:____________________

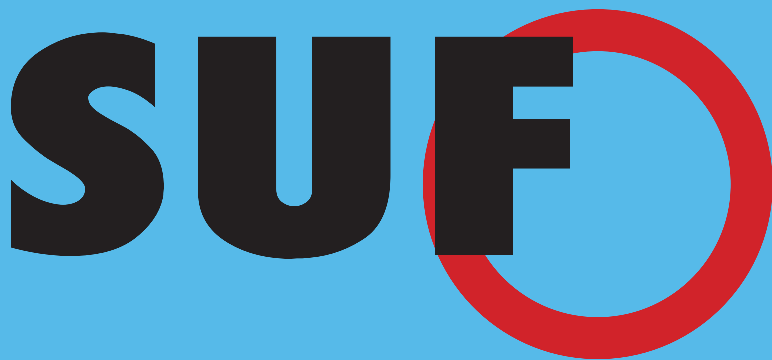
Adress:____________________

Postnummer och ort:____________________

ePostadress:____________________

Plats för porto

Direkt Aktion
Box 6507
113 83 STOCKHOLM

Nyfiken på syndikalismen?

Syndikalismen är snarare än en politisk ideologi ett sätt att organisera sig. Genom facklig kamp och frihetlig tradition kämpar syndikalister världen över för arbetarklassen och socialismen. I Sveriges företräds syndikalismen främst av SAC (Sveriges Arbetares Centralorganisation) och SUF (Syndikalistiska Ungdomsförbundet), men syndikalister och syndikalistisk organisation hittar du på allt ifrån din arbetsplats till folkrörelserna och din lokala idrottsklubb. Direkt Aktion är Syndikalistiska Ungdomsförbundets tidning.

Läs mer om SUF och om hur du kommer i kontakt med din lokalklubb på

www.SUF.cc

Här finns vi:

SUF Arboga/Köping
SUF Borås
SUF Göteborg
SUF Halmstad
SUF Jönköping
SUF Kalmar
SUF Karlshamn
SUF Karlskrona/Ronneby
SUF Karlstad
SUF Kristianstad
SUF Kramfors
SUF Lidköping
SUF Linköping
SUF Lund
SUF Malmö
SUF Norrköping
SUF Nyköping
SUF Simrishamn
SUF Stockholm
SUF Sundsvall
SUF Söderhamn
SUF Uppsala
SUF Västerås
SUF Växjo
SUF Östersund
ÖSUK (Örebro Syndikalistiska Ungdomsklubb)

VAD VILL SUF?

- Syndikalistiska Ungdomsförbundets principförklaring

Kapitalismen

Vi lever i ett klassamhälle där människor ständigt delas in i två grupper; arbetarklass och borgarklass. Borgarklassen lever av – och försöker kontrollera, det arbete vi utför. Därför står vi och borgarklassen i motsättning till varandra och för en ständig kamp om kontrollen över arbetet och mervärdet.

Arbetarklassen

Arbetarklassen är inte en homogen grupp. Borgarklassen försöker utnyttja våra skillnader för att splittra oss. Rasism, sexism och homofobi är alla exempel på strukturella förtryck som vi måste uppmärksamma och bekämpa. Dessa förtryck existerar enligt en egen dynamik oberoende av kapitalismen, men förstärks av densamma. Kampen mot dessa strukturella förtryck är en del av klasskampen som inte kan undantas eller åsidosättas. Kapitalismen är internationell och därför måste även motståndet vara internationellt. Arbetarklassen har ingen nation.

Strategi och metod

Vi arbetar utomparlamentariskt genom direkt aktion. Direkt aktion innebär handling utan ombud, att vi själva direkt ingriper i den ekonomiska verkligheten, utan omvägar genom politiska partier eller lobbyorganisationer. Vi betraktar staten som ett arv från den borgliga eran vars intressen och organisation står i motsättning till vår kamp. Vi är därför fiender till staten. SUF organiseras istället federalistiskt, vilket innebär att beslut fattas lokalt av dem som berörs. Vi är revolutionärer och därför måste vi bryta systemets ramar; lagar kan inte begränsa våra arbetsmetoder.

Klasskampen

Klasskampen förs ständigt på arbetsplatser, skolor, bostadsområden och överallt i samhället. Den finns alltid närvarande i olika former, ibland organiserat och ibland spontant. SUF: s uppgift är att stödja, delta i och utveckla de kamper som redan förs.

Syndikalismen

Syndikalismen är en lång tradition av hur människor i klassamhället tillsammans organiserar sig för att vinna frihet, rättvisa och värdighet. SUF: s uppgift är att vara en länk mellan syndikalismens kompromisslösa historia och våra konkreta erfarenheter som ungdomar i klassamhället. SUF är ingen fackförening, vi för vidare syndikalismens kamptradition samt försvarar våra medlemmar och arbetarklassen i hela det samhälle vi vill förändra.

Den sociala revolutionen

Vårat mål är den sociala revolutionen, upplösningen av klassamhället och staten och där med upplösandet av dess sociala hierarkier. I ett framtida klasslöst samhälle tas beslut direkt av dem som berörs och produktionsmedlen står till samhällets förfogande.